

Inzoomen op het verleden

Arie Pieters

Inzoomen op het verleden

Arie Pieters

Schrijver: Arie A. Pieters
Omslagontwerp: Arie A. Pieters

Foto's privé-verzamelingen:

- collectie/archief Arie A. Pieters
- collectie K. Verbeek
- collectie A. W. Barends
- collectie K. v. d. Berg
- collectie K. L. Harmsen †
- collectie A. v. Bruggen
- collectie W. Brandsma †
- collectie J. Berkman

Foto's websites:

website Zoekplaatjes.nl, website Dordtsekaart.nl.
website Wikipedia.org, website Binnenvaart.eu,
website Regionaalarchiefdordrecht.nl, website Oudedaf.nl,
website Nationaalarchief.nl, website HWWonen

Foto's facebookgroepen:

Hoeksche Waard in vroeger tijden

Foto omslag:

Heren op de hoek van de Rijkestraat in 's-Gravendeel/1930

ISBN: 9789463984935

Uitgegeven via: Mijnbestseller.nl

Print: Printforce

Copyright: Arie A. Pieters, 2019 ©

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. 's-Gravendeel-Hoeksche Waard
3. Drechtsteden
4. Rijnmond
5. Nawoord
6. Bronnen & woord van dank
7. Eerdere uitgaven

1. Inleiding

In de jaren tussen 2013 en 2019 heb ik meer dan tien boeken vervaardigd, die op de één of andere manier handelen over een historisch onderwerp. Zo waren er de drie boekjes in de serie 'Een groen verleden', waarin we aan de hand van honderden oude foto's en ansichtkaarten rondkeken in het Nederland van voor de Tweede Wereldoorlog, om te zien hoe groen en boomrijk ons land toen was. Maar ik heb mij ook gestort op de periode van wederopbouw na de Tweede Wereldoorlog en dan met name op de rol die de legendarische GMC CCKW trucks in de jaren tussen 1949-1965 hierbij speelden. En in de regio waar ik zelf woonachtig ben, de Hoeksche Waard, deden ze ook heel veel werk na de Watersnoodramp van '53. En ook bij het herstel en later het versterken van de dijken was de GMC heel belangrijk.

Ik heb onder de titel 'Toen 4 nog 6 was' ook twee fotoboekjes samengesteld over het dorp 's-Gravendeel in de jaren zeventig. En afgelopen zomer kwam mijn boekje 'Rotterdamse beren' uit. In dit boekje keken we terug op de unieke historie van twee bij de Rotterdamse werf van Piet Smit Jr. gebouwde stoomschepen: Ijsbreker Jääkarhu en sleper en tevens ook ijsbreker 'Siberië'. Voor woningstichting HW Wonen heb ik in 2014 meegewerkt aan een boekwerk over het 100 jarig bestaan van de woningstichting. Ik was toen degene die zich met name bezighield met onderzoek naar het verleden (periode tussen 1914 en 1964) en het verzamelen van oude, historische kiekjes. Ik ben ook voor dat boek druk bezig geweest met spitten in verzamelingen met oude foto's en digitale fotocollecties. De afgelopen zes jaar heb ik dus een enorme hoeveelheid historische foto's voorbij zien komen.

Maar als je specifiek op zoek bent naar foto's die aansluiten bij het hoofdonderwerp van een boek, dan let je vaak niet meteen op details in zo'n oude foto. Gelukkig ben ik wel iemand die iets heeft met details, dus dan komt er bijna automatisch een moment dat je nog eens gaat kijken naar een heleboel van die oude opnamen die je onder ogen hebt gehad. En dan gaan er steeds meer dingen opvallen... Sommige foto's blijken van een dusdanige kwaliteit en scherpte te zijn dat een groep mensen, die in de verte in een straat naar de fotograaf van dienst stonden te kijken uitvergroot ineens 'herkenbaar' wordt. Zeker als hun latere familie zo'n 'ingezoomde' opname te zien krijgt. En dat geldt ook voor de mannen op een bouwplaats, naast een oude truck, die meneer die we in de verte aan zien komen rijden op zijn motorfiets met zijspan en die eenzame sportvisser langs een vaart. Ooit 'slechts' een onderdeel van een foto en duidelijk niet het hoofdonderwerp, maar nu kunnen we ze met hulp van moderne, digitale technieken 'terughalen' uit de vergetelheid. Maar er is nog meer, als je duizenden oude foto's weer eens beter gaat bekijken. Die oude gevel van dat woonhuis, die bijna helemaal 'behangen' was met emaille reclameborden. En daar in die straat in Rotterdam, daar staan ineens drie van de bekendste bestelwagens uit de jaren vijftig naast elkaar op de foto. En de foto's van de winter van 1929, die extreme winter met de op één na zwaarste Elfstedentocht, die foto bij Kralingse Veer... Als we nu eens in gaan zoomen op die mensen die op het ijs staan? Dan blijkt dat ze ineens veel meer worden dan anonieme figuurtjes. Wie weet..., mogelijk herkent straks iemand een grootmoeder of overgrootmoeder? En dit zijn lang niet alle dingen die u tegen zult komen in dit boekje. We kijken even met andere ogen naar historische kiekjes en ik denk dat dit een hele bijzondere 'ontdekkingsreis' in het verleden is geworden.

Stiekem hoop ik ook een beetje dat veel mensen die dit boekje aanschaffen gaan meespeuren, als iemand hen bekend voorkomt op één van de foto's. Je weet nooit wie je bij toeval nu ineens tegenkomt op zo'n historische opname. Al die fraaie oude foto's wisselen we in dit boekje enkele keren af met een advertentie uit lang vervlogen tijden. U moet dan denken aan bijvoorbeeld de tijd van de eerste TV's, auto's van vroeger, fotocamera's van lang voor het digitale tijdperk enz., enz. We keren dus ook in dat opzicht soms 70, 80 jaar of nog langer terug in de tijd.

Ik wens de lezer veel lees- en kijkplezier met deze ingezoomde 'speurtocht' in het verleden.

Arie Pieters

2. 's-Gravendeel-Hoeksche Waard

Groepen mensen in een straat, in de verte of aan de zijkant van een oude foto of ansichtkaart. Ze waren toen de foto werd afgedrukt niet het hoofdonderwerp en soms stonden ze zelfs puur bij toeval op de foto. Dat geldt ook voor die vrachtwagens, die soms tijdens werkzaamheden gefotografeerd zijn, of die oude bus die net stil stond bij een halte. En zo kunnen we dus tal van voorbeelden noemen van personen en dingen die we op oude foto's aantreffen, die pas opvallen als we beter gaan kijken of als we eens 'inzoomen'. En daarmee beginnen we in 's-Gravendeel en andere Hoeksche Waardse dorpen.

**Een prachtige opname van de Kreek en de Zuid Voorstraat in 's-Gravendeel, gemaakt tussen 1900-1910.*

Hier zien we deze foto in zijn geheel. Op de volgende pagina gaan we eens inzoomen op de linkerhelft.

**De Zuid Voorstraat in 's-Gravendeel. We kijken hier richting de Ned. Hervormde Kerk. De fotograaf stond dus onderaan de stoep, die naast het 'doktershuis' aansluit op wat nu het Dokter van der Bijplein is. De kans is groot dat minimaal een deel van de mensen op deze foto rond 1900-1910 in de drie laatste huizen woonde van dit deel van de Zuid Voorstraat. Links zien we o.a. drie vrouwen, een man met handkar en een paar meter daarvoor een viertal kinderen.*

**Bevershoek rond 1910-1915. We kijken hier naar een deel van het in 1976 gesloopte wijkje Bevershoek. Een uniek en historisch stukje 's-Gravendeel dat moest wijken voor de verbreding van de Dordtse Kil. We zien hier vooral de kleinere arbeiderswoningen. Het kan eigenlijk niet anders dan dat de mensen die pal voor de huizen poseren de bewoners zijn. Links vooraan zien we ondermeer twee dames 'op leeftijd', die nog gekleed zijn in klederdracht. Midden op de straat staat een tienermeisje met een kleuter en in de verte zien we nog meer jonge kinderen staan.*

**Een blik op de Achterdijk in 's-Gravendeel. Een deel van een foto die vermoedelijk is gemaakt tussen 1915-1925. We zien hier 't deel van de Achterdijk dat aansluit op de Langestraat. Rechts vooraan staat een tienerjongen op klompen. Voor het overige zijn vrijwel alle mensen op de foto meisjes en vrouwen. Heel in de verte zien we ook nog een vrouw in klederdrecht staan. Het gaat ongetwijfeld ook hier om de bewoners van de woningen in dit deel van de straat.*

**We kijken hier naar een deel (ongeveer een derde) van een anischtkaart die hoogstwaarschijnlijk tussen 1930-1935 is vervaardigd. In de verte zien we de molen van 's-Gravendeel; 't Vliegend Hert. En links zien wij nog net een stukje van het doktershuis. Nu is op deze plek de rotonde/Dr. v. d. Bijlplein. Nu we inzoomen zien we 'ineens' van alles verschijnen, zoals rechts die meneer met een peuter voorop zijn fiets. Op een goede meter naast hem staan twee kinderen en aan de linkerzijde is iemand met een handkar te zien. En die auto, zou die van de huisarts zijn geweest...?*

**Hier kijken we naar een drietal heren. Twee met pet en eentje met een keurige bolhoed. Ook dit is een ansichtkaart die rond 1930 is gemaakt, of beter gezegd 'een deel' van een ansichtkaart. Ook dit is minder dan de helft van de oorspronkelijke foto. Dat is uiteraard gedaan om de drie heren goed in beeld te krijgen. Als we linksaf zouden gaan komen we overigens uit in de Rijkestraat en als we de stoep op zouden lopen, of rijden dan komen we uit waar nu het Dr. v. d. Bijplein is.*